

СТАНДАРТИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Ресурсна база

Офіційний сайт Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти

<https://naqa.gov.ua>

ДОКУМЕНТИ

Рішення і Положення

<https://naqa.gov.ua/рішення-і-положення>

- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти
- ПОЛОЖЕННЯ про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти
- Критерії оцінювання якості освітньої програми (Дод. до Полож.)

Стандарти забезпечення якості поділено на три частини:

- 1 внутрішнє забезпечення
- 2 зовнішнє забезпечення
- 3 агенції із забезпечення

Стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості

1. Політика забезпечення якості

- ✿ наявність внутрішніх органів управління якістю;
- ✿ наявність зв'язку між науково-дослідною роботою та навчанням і викладанням;
- ✿ академічна чесність;
- ✿ академічна свобода

2. Розробка та затвердження програм

- розробляються відповідно до загальних програмних цілей, співзвучних стратегії навчального закладу, та мають чітко зазначені очікувані навчальні результати;
- розробляються за участю студентів та інших зацікавлених сторін;
- розробляються із залученням зовнішніх експертів та орієнтирів;
- відображають чотири мети вищої освіти відповідно до Ради Європи (див. «Сфера дії та ключові поняття»);
- уможливлюють плавне навчальне просування студента;
- зазначають очікуване робоче навантаження студента (за ECTS);
- містять, де доречно, структуровану інформацію про можливості проходження практики;
- підлягають формальній процедурі інституційного затвердження

3. Студентоцентричне навчання, викладання та оцінювання

- повага й увага до розмаїтості студентів та їхніх потреб, гнучкі навчальні траєкторії;
- застосування різних способів подачі матеріалу;
- гнучке використання різноманітних педагогічних методів;
- регулярне оцінювання і коригування способів подачі матеріалу та педагогічних методів;
- заохочення у студента почуття незалежності водночас із забезпеченням належного наставництва;
- розвиток взаємоповаги студента і викладача;
- наявність належних процедур реагування на студентські скарги;
- наявність належних і диференційованих процедур оцінювання результатів навчання студентів

4. Зарахування, навчання, визнання кваліфікацій і сертифікація студентів

- послідовне і прозоре втілення політики доступу, процесів та критеріїв зарахування;
- супровід зарахування офіційним ознайомленням студентів із навчальним закладом та програмою;
- наявність процесів й інструментів збору, моніторингу та використання інформації щодо навчальних успіхів студентів;
- справедливе визнання кваліфікацій вищої освіти та попередніх етапів навчання,
- визнання неофіційної і неформальної освіти.

5. Викладацький склад

- встановлення та дотримання чітких, прозорих, справедливих процедур набору працівників;
- створення умов працевлаштування, в межах яких визнається важливість викладацької діяльності;
- існування систем мотивування і стимулювання професійного розвитку викладацького складу (систем внутрішнього рейтингування, преміювання тощо);
- заохочення наукової діяльності задля посилення зв'язку між освітою та дослідженнями;
- заохочення застосування інноваційних методів викладання та нових технологій

6. Навчальні ресурси та підтримка студентів

- відповідність всіх ресурсів зазначеним цілям;
- загальнодоступність ресурсів;
- інформованість студентів про наявність ресурсів і відповідних послуг;
- належна кваліфікованість працівників служби підтримки студентів та адміністративної служби

7. Управління інформацією

Навчальні заклади повинні збирати, аналізувати та використовувати необхідну інформацію для ефективного управління своїми програмами та іншими видами діяльності

Важливою вважається інформація про:

- ✿ ключові показники ефективності;
- ✿ інформація про студентський склад;
- ✿ досягнення студентів, показники їхньої успішності та відсіювання;
- ✿ рівень задоволеності студентів своїми програмами;
- ✿ доступні навчальні ресурси та послуги з підтримки студентів;
- ✿ кар'єрні траєкторії випускників.

8 Публічна інформація

Навчальні заклади мають відкрито надавати інформацію про:

- ✿ свою діяльність, про програми, які вони пропонують;
- ✿ критерії відбору на ці програми;
- ✿ очікувані результати навчання;
- ✿ кваліфікації, які вони присвоюють,
- ✿ процедури викладання, навчання, оцінювання;
- ✿ показники успішності;
- ✿ навчальні можливості, доступні студентам;
- ✿ працевлаштування випускників

9. Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм

Цей процес передбачає оцінювання таких параметрів:

- ✿ зміст програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі з метою забезпечення актуальності програми;
- ✿ зміна потреб суспільства;
- ✿ робоче навантаження, навчальні досягнення та успішність студентів;
- ✿ ефективність процедур оцінювання студентів;
- ✿ очікування, потреби та задоволеність студентів щодо програми;
- ✿ навчальне середовище і служба підтримки студентів та їхня відповідність цілям програми

10. Циклічне зовнішнє забезпечення якості

Зовнішнє забезпечення якості, здійснюване в різних формах, дозволяє контролювати ефективність процесів внутрішнього забезпечення якості навчальних закладів, стимулювати вдосконалення та відкривати нові ракурси. Воно також є джерелом інформації, яка може запевнити навчальний заклад та громадськість у якості діяльності установи

Критерії оцінювання якості освітньої програми

- 1.** Проектування та цілі освітньої програми
(відповідність місії факультету і ЗВО);
- 2.** Структура та зміст освітньої програми
(наявність варіативної складової у обсязі не менше 25%,
наявність практичної складової тощо);
- 3.** Доступ до освітньої програми та визнання результатів
навчання (чіткість і зрозумілість процедури вступу тощо)
- 4.** Навчання і викладання за освітньою програмою
(форми навчання відповідають заявленим цілям;
поєднання навчання з науково-дослідною діяльністю,
викладачі своєчасно оновлюють програми та навчальний
матеріал тощо);
- 5.** Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти
та академічна доброчесність;

Критерії оцінювання якості освітньої програми

6. Людські ресурси (відповідна кваліфікація викладачів; чіткість і відкритість механізму відбору на посаду; рейтингування; преміювання за наукові досягнення; сприяння професійному зростанню і підвищенню кваліфікації тощо);

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси;

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми (постійний моніторинг відповідності ОП зовнішнім вимогам; залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених осіб до перегляду і оновленню ОП тощо);

9. Прозорість та публічність

10. Навчання через дослідження – тільки для PhD-програм (напрям досліджень здобувачів відповідає напряму досліджень їх наукових керівників; залучення до міжнародних і всеукраїнських наукових спільнот тощо)

Оцінювання освітньої програми

«F» – ОП та/або освітня діяльність за ОП не відповідає критерію, і виявлені недоліки мають фундаментальний характер та/або не можуть бути усунені протягом року;

«E» – ОП та/або освітня діяльність за ОП загалом не відповідає визначеному критерію, однак виявлені недоліки можна усунути протягом року;

«B» – ОП та освітня діяльність за ОП загалом відповідають критерію з недоліками, що не є суттєвими;

«A» – ОП та освітня діяльність за ОП повністю відповідають визначеному критерію, у тому числі мають інноваційний/взірцевий характер.

«A» за п'ятьма або більше критеріями – зразкова акредитація

«E» за одним-двома критеріями (без жодного «F») – відкладена (умовна) акредитація

«E» за трьома критеріями або «F» як мінімум за одним – не акредитовано.